

دانلود مقاله مؤلفه‌های دینی و ملی قدرت نرم نظام جمهوری اسلامی ایران

جهت مشاهده [دانلود مقاله مؤلفه‌های دینی و ملی قدرت نرم نظام جمهوری اسلامی ایران](#) به پایین همین

صفحه مراجعه نمایید

تعداد صفحات : 24 صفحه

برای دریافت اینجا کلیک کنید

فرمت WORD قابل ویرایش

مقدمه

۹۳ زمستان / هشتم و شصت شماره هفدهم / سال

با وجود کاربرد فراوان دانش واژه قدرت در حوزه های مختلف علوم سیاسی، به تعبیر رابرت دال، هنوز توافقی درباره مفهوم آن به وجود نیامده است(عالم، ۱۳۸۰، ص.۸۹) دلیل این امر شاید بیشتر از این جهت باشد که به گفته جوزف نای، قدرت از جمله مفاهیم بدیهی است که تجربه آن از تعریف و شرح این واژه آسانتر است(نای، ۱۳۸۷، ص.۹۵) جایگاه مهم این موضوع در زندگی اجتماعی و سیاسی ویژگی تمام تعاریف موجود پیرامون موضوع قدرت است؛ بهطوریکه برخی نظیر ولفرز اهمیت قدرت در جهان سیاست را به نقش پول در روابط اقتصادی تشبیه نموده (سیفزاده، ۱۳۷۹، ص(۱۷۰) و برخی دیگر آن را در حکم خورشید در منظومه شمسی دانسته اند(عالم، ۱۳۸۰، ص.۸۸) امروزه اهمیت قدرت نرم بیش از جنبه‌های سخت قدرت آشکار گردیده و ازاینرو کشورها دامای در تلاش برای شناسایی، کسب یا نمایش این قدرت برآمدهاند. این امر بهویژه برای جمهوری اسلامی ایران که به دلیل داشتن یک نظام سیاسی دینی و مردمی با مخالفت ها و چالشهای گوناگونی مواجه گردیده است، اولویت بیشتری دارد.

هدف از این پژوهش بررسی مؤلفه های دینی و ملی قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران، چگونگی ارتباط این مؤلفه ها با یکدیگر و الگوی مطلوب جمهوری اسلامی در افزایش قدرت نرم خود می باشد. پژوهش حاضر در راستای این هدف، با استفاده از روش تحلیل محتوا به استقرای منابع دینی و ملی قدرت نرم در نظام جمهوری اسلامی پرداخت و این فرضیه را به آزمون گذاشت که قدرت نرم نظام جمهوری اسلامی بهطورهماهنگ تحت تأثیر مؤلفه های دینی و عوامل هویت بخش فرهنگ ملی در جامعه اسلامی ایران قرار دارد؛ ازاینرو همگرایی این مؤلفهها میتواند قدرت نرم نظام اسلامی ایران را تأمین و تقویت نماید و با توجه به آنکه فرهنگ سیاسی شیعه در ایران با آموزه های دینی و ملی آمیخته است، الگوی مطلوب نظام جمهوری اسلامی با بهرهگیری از تمام ظرفیتهای دینی و ملی جامعه اسلامی ایران قابل تدوین خواهد بود.

سه دیدگاه در ارتباط با منابع قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران شایسته بررسی است: دیدگاه نخست با تأکید بر منابع ملی از آن به مهمترین عامل قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در مقایسه با منابع دینی نام می برد. موافقان این دیدگاه با محور قراردادن منابع ملی ۱۱۰ در مقابل منابع دینی، معتقدند اتحاد و همبستگی ملت ایران، یک فاکتور مهم در قدرت

Archive of SID

نرم این کشور، حول محور دین اسلام دستنیافتنی است (سحابی، ۱۳۸۲، ش ۲۵، ۱۱- ۱۴. همو، ۱۳۸۲، ش ۳۰، ص ۴۱) بر اساس این دیدگاه گرایشهای دینی در جوامع اسلامی از جمله جامعه اسلامی ایران بسیار گسترده است؛ درحالیکه هر جامعه و کشوری از یک سرزمین، ملیت و تاریخ مشخص برخوردار می باشد؛ ازاینرو برای دستیابی به وحدت و انسجام ملی فقط باید به آموزه های ملیگرایانه تمسک جست (مشایی، ۱۳۸۹).

دیدگاه فوق حداقل در بررسی تاریخ ایران پس از اسلام قابل تأیید نیست؛ زیرا در طول این مدت، اتحاد و انسجام ایرانیان حول محور دین و مذهب انکارناپذیر است، به ویژه از سده های میانی به بعد که هویت ملی ایرانیان همواره با مذهب تشیع عجین بوده است. در تازه ترین نمونه، ایستادگی و اتحاد یکپارچه مردم ایران، در تجاوز هشت ساله بیگانگان و دفاع از کشور، حول محور اسلام و تشیع تجلی یافت.

دیدگاه دوم با تأکید بر منابع دینی، جایی برای منابع ملی در قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران باز نمی کند و ارزشی برای آن قایل نیست. این دیدگاه ضمن ابراز مخالفت با هر آنچه که رویکرد ملیگرایانه داشته باشد، دین اسلام را مخالف سرسخت این رویکرد معرفی می کند. نظیر این دیدگاه را می توان در رویکرد افراطیون سلفی در تخریب ابنیه تاریخی و آثار باستانی مشاهده کرد (کریمی حاج خادمی، ۱۳۹۲).

اشکالات متعددی در مقام تئوری و عمل میتوان به این دیدگاه وارد دانست؛ زیرا اولاً دین اسلام اصل ملیتها و قومیتها را به عنوان واقعیت های عینی و طبیعی پذیرفته است (حجرات: ۱۳)، حتی متون دینی به برخی از جنبه های ملیگرایانه مانند حب وطن تشویق کرده اند و از علایم ایمان دانسته اند (قمی، ج ۲، ص ۶۶۸، ماده وطن)؛ ثانیاً در مقام عمل نیز نمی توان نقش تاریخی این عامل را در اتحاد و همبستگی ایرانیان در مقابله با مشکلات و تجاوزات خارجی انکار نمود.

دیدگاه سوم با رویکردی جامع قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران را در دو منبع دینی و ملی جستجو می کند. بر اساس نمودار زیر، دو منبع دینی و ملی قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در بخش هایی بر هم منطبق میگردند؛ مواردی که آموزه های ملی در ایران دارای پشتوانه دینی و مذهبی نیز می باشند؛ بخش های دیگر شامل قسمت هایی است که هر کدام از منابع ملی یا دینی به تنهایی میتوانند منبعی از قدرت نرم به شمار آیند. در این نوشتار با تأکید بر دیدگاه سوم، به استقرا و بررسی منابع دینی و ملی قدرت نرم نظام

ایران اسلامی جمهوری نظام نرم قدرت ملی و دینی هایلفهؤم

جمهوری اسلامی ایران خواهیم پرداخت.

قدرت نرم نظام جمهوری اسلامی ایران

مؤلفه‌ها و نمادهای دینی و ملی قدرت نرم ایران

با مطالعه و بررسی وضعیت جامعه ایران، مشخص می‌گردد که مؤلفه‌های اساسی قدرت نرم این جامعه را باید در جاذبه‌های هویتی فرهنگ اسلامی- ایرانی جستجو کرد. این فرهنگ مؤلفه‌ها و نمادهای ملی و دینی را در خود جای داده است:

۲. مؤلفه‌ها و نمادهای ملی

فرهنگ ایرانی از پیشینه ای چند هزار ساله برخوردار است. وجود چنین قدمت تاریخی برای ایران، نمادهای ملی و وطنی آن را برجسته‌تر می‌سازد:

۱- نام سرزمین ایران و هویت ایرانی

نام، یکی از نخستین شاخصه های احراز هویت می باشد. نام یک کشور، ضمن ایجاد هویت، زمینه یکپارچگی و وحدت ملی آن سرزمین را نیز فراهم می‌سازد. زمانی میتوان از نام یک کشور به عنوان مؤلفه مهمی از قدرت نرم و افزایش برد نرمافزاری آن یاد کرد که با پشتوانهای تاریخی و هویتی قوی شناخته شده و از اقتدار و جایگاه مناسبی برخوردار باشد و به تعبیری بتواند یک «نمانام (brand)» شناخته شود. نام سرزمین ایران به دلیل شهرت تاریخی و کهن آن دارای چنین ویژگی هایی است. اقوام مختلف ایرانی به رغم برخی اختلافها خود را دارای هویت ایرانی و از نژاد آریایی میدانند و اکثر به دنبال تکیه بر قومیت، جدای از فضای جغرافیایی ایران نبوده اند. در این زمینه می توان به حضور همه اقوام، ادیان و مذاهب ایرانی در دفاع از کشور در جنگ تحمیلی هشت ساله اشاره نمود. در

Archive of SID

برخی از نتایج پژوهشی میزان علاقه‌مندی اقوام مختلف ایرانی به این کشور بیش از علاقه اقوام سایر کشورها به سرزمین خود است (ریانی، ۱۳۷۹، ص ۹۷ و ۴۱۹). کنت دو گوینو مستشرقی که سال ها در ایران حضور داشته و کتاب هایی درباره تاریخ و تمدن ایران نوشته است، درباره وطندوستی ایرانیان و عشق آنان به سرزمین خود مینویسد:

به عقیده من ایرانیان از نوعی میهنپرستی جاودانه برخوردارند؛ یکدیگر را دوست میدارند و مهر و محبت در نزد آنان اهمیت بسیاری دارد؛ آنان کشور را در وجود خودشان می دانند و اگر کشورشان نباشد گویی پیکر خودشان نابود شده است؛ آنان هر حکومتی را بر خود دیده اند ولی هیچ تغییری در فرهنگ و تمدن آنان مشاهده نشده است؛ ایرانیان شاهد بزرگترین تجاوزات تاریخ بوده‌اند ولی با شگفتی تمام ملیت خود را حفظ کرده‌اند (دو گوینو، ۱۳۶۴، ص. ۱۵)

نمونه بارز احساس وابستگی و تعلق خاطر به نام و هویت ایرانی را می توان در جعل نام غیرایرانی برای خلیج فارس در سالیان اخیر و عکس العمل تند ایرانیان سراسر جهان مشاهده کرد. این عامل از پتانسیل بالایی در تقویت همبستگی ایرانیان مقیم کشورهای مختلف جهان برخوردار است.

۲- تاریخ و جاذبه‌های فرهنگی-تمدنی ایران

ایران دارای فرهنگ و هویتی پرجاذبه و ریشه دار است. این سرزمین با فرهنگ و سابقه تمدنی چند هزار ساله، برخوردار از کهن ترین تمدن های تاریخ بشر است و به لحاظ چنین قدمتی، تأثیر آن بر سایر تمدن ها را نمیتوان انکار کرد. بسیاری از تاریخ نگاران و محققان، سابقه تمدن ایرانی را به پنج هزار سال قبل از میلاد مسیح رسانده و تأکید می کنند مؤلفه های قدرت ایران باستان، تأثیر بسزایی در ساختار جهان بعد از خود داشته اند(عنایت، ۱۳۷۸، ص. ۳۹) یکی از ابعاد قدرت نرم ایران، بنیادهای فرهنگی غنی این سرزمین می باشد که در طول تاریخ سبب گردید در برابر تهدیدات مقاومت نماید یا مهاجمان را در فرهنگ خود ادغام نماید. با دمیدن طلیعه اسلام و آشنایی ایرانیان با این دین آسمانی و درک محسنات آن برای زندگی دنیا و آخرت انسان، جامعه ایران با آغوش باز پذیرای آیین رهایی بخش اسلام شد و از این پس تاریخ تمدن ایرانی-اسلامی به عنوان جزئی از هویت ملی ایرانیان در قالب جدید شکل گرفت. ایرانیان هرگز دین اسلام را شریعتی تحمیلی احساس نکردند و لذا از همان ابتدا مبدأ تاریخ رسمی کشور، هجرت پیامبر اسلام از مکه به مدینه که مهم ترین واقعه حرکتآفرین در تاریخ این مکتب

ایران اسلامی جمهوری نظام نرم قدرت ملی و دینی هایلِفهُؤم

۱۱۳

Archive of SID

۹۳ زمستان / هشتم و شصت شماره هفدهم / سال

است، قرار گرفت. ۱ با ورود اسلام به ایران، ریشه های تمدن ایرانی- اسلامی در این سرزمین جوانه زد و با پیشرفت در علوم مختلف از جمله شیمی، پزشکی، نجوم، معماری، خطاطی، نقاشی، موسیقی، فقه، اصول، کلام، جغرافیا، دریانوردی بهسرعت در جهان گسترش یافت. این تمدن با تولید علم و پرورش اندیشمندان و چهره های بزرگ در طول تاریخ کهن و پربار خود، گنجینه عظیمی را بر تمدن بشری افزود و جهان را مدیون خود ساخت؛ چنانکه بسیاری از مورخان، بخش بزرگی از پیشرفت های علوم و تمدن بشری را مدیون فرهنگ و تمدن ایرانی دانسته اند. رومن گیرشمن (باستان شناس فرانسوی) می نویسد: «ایرانیان نخستین ملتی بودند که امپراطوری جهانی به وجود آوردند و روح عدالت و آزادمنشی را که تا آن زمان بر بشر مجهول بود، بسط و اشاعه دادند»(گیرشمن،

۱۳۸۸، ص. ۵)

۳- قدمت و تنوع زبان فارسی

زبان یکی از عناصر تعیینکننده و شکلدهنده فرهنگ هاست. اهمیت قدمت سرزمینی و فرهنگ ایرانی به زبان آن نیز سرایت می کند. فرهنگ ایرانی در طول تاریخ چند هزار ساله خود از یک تداوم زبانی برخوردار بوده است. با آنکه زبان فارسی در دوره های مختلف صورت های گوناگونی به خود گرفته، هرگز تبار ایرانی خود را از دست نداده و با حداقل تلفیق و ترکیب از جهت آوایی و واژگانی در یک رشته توالی خاص تحول یافته است. زبان های مختلف فارسی (اوستایی، پهلوی و پارسی باستان) همه به یک خانواده زبان ایرانی تعلق دارند. این زبان ها از جهت آوایی و نوشتاری تفاوت های محسوسی با هم دارند؛ اما به تعبیر برخی همگی جزء خانواده زبان فارسیاند و ریشه هایی ژرف و ناگسستنی با پیشینه خود دارند(صفا، ۱۳۷۵، ص. ۱۱۶)

برای دریافت اینجا کلیک کنید

مقالات مرتبط

- [دانلود مقاله بازخوانی هویت دولت اسلامی در عراق و شام \(داعش\): فهم زمینه های فکری و سیاسی - اجتماعی](#)
- [دانلود مقاله مبانی دینی سرمایه اجتماعی و رابطه آن با حکمرانی خوب](#)
- [دانلود مقاله پارادایمهای علم: آیا علم سیاست دارای پارادایم مساشد؟](#)

از این سایت ها نیز دیدن نمایید

- [ترنس لاین ، مرجع مقالات تخصصی فارسی ، ایران](#)
- [گت بیبر ، منبع مقالات انگلیسی و فارسی](#)
- [دانش رسان ، بیش از 1.5 میلیون مقاله فارسی](#)